

An American newspaper,
printed in the Windish
language, promulgating
American ideas and prin-
ciples to liberty loving
Windish race

Published every Friday

Szlovencov Glász

AMERIKANSZKI
AMERICAN WINDISH VOICE

"ENTERED AS SECOND-CLASS MATTER JANUARY 13, 1922, AT THE POST OFFICE AT BETHLEHEM, PA. UNDER THE ACT OF MARCH 3, 1879."

VOL. IV. LEJTNITECSAJ.

BETHLEHEM, PA. — PITTSBURGH, PA. — BRIDGEPORT, CONN.

APRIL 25, 1924.

No. 17.

Strájkcarje Mocno Vödrzsíjo

Niscse sze nej glászo za sz keba. — Velki gyülejs je bio v-Tork po poudnévi

V-tork popoudnévi je bio velki gyülejs vu Szlovencov Halli, kak szmo zse preminoucsi keden glászili, ka bode gyülejs, na steri gyülejs je zaisztino lejpi sereg strájkajoucsi zsen-szkek i deklin prislo vküper. Pethó Mriska strájkcarov pred-szednik pozdrávla vsze nazou-esi, ali esese izda bi mogo vék-si té racsun bidti, esi bi vszi cigár-fabricski delavei nazoosi bili. Szpomené sze z-toga, ka sze cigár-fabricski delavei za-doszta lepuu organizejrajo, liki kak racsun kázse esese vees bi ji moglo bidti. Potem gyülejs odpré i gorioproszi Szabó Mi-hála, naj strájkajoucsi sztalís nazoucsim razlozsi. Szabó guesi od pét kédniskoga strájk-karszkoga sztalísa ino gori-oproszi nazoucsi bodocse, naj zdaj povejo kakse nakanejnye ino zselejnye májo, ar zdaj zse morejo znati, ka je nyuvo esi-nejnye. Jeli do nadale vödrzsá-le vu tom bojiuvanyi, tak kak do eti mao ino do sze drüzsile vu Unio, ali do pa szramotno nazáj delat sle.. Vszi nazoucsi strájkajoucsi delavei szo z-ed-nim glászom tou szkrícsali, ka seséjo vödrzsati ino sze bojiu-vati za szvojo pravico!

Potem Mr. Gifford, strájkajoucsi szkríter z-krátkimi ali z-razmetimi recsámi naprej dá, ka szo Bethlehemszki cigár-fabricski delavei zaisztino szamo te potrejbesino vidli na zdrü-zenye, gda szo nyim böszojve jláscs doli vtrgnoli. Ali za té ztopáj — pravo je Mr. Gif-ford — steroga szo Bethlehemszki cigár-fabricski delavei vesínoli naj sze drüzsíjo, szo hváse vrejndi, ar szo nej privo-lili notri vu ono zrendelüvanye, stero szo nyim nyuvi böszojve pred nyé lücsili, nego kak mo-esen szteber szo sze prouti posz-tavili ino szo vu strájk sztoupi-li. I kak je nadale pravo, naj sz Bethlehemszki cigár-fabricski delavei nemíszlijo tou, ka bi tou szlejdnye doli rejza-nye bilou pri plácsi. Nej! Ar kak do böszi vidli, ka szo de-lavei bojazlivi ino raztzeni i nemajo med szebov vküpdz-sínya ino vküpraznejnaya, tak vesaszi pá pride edno drügo doli rejzanye pri plácsi i tou de teasász slo, dokécs, ka sze delavei prouti neposztávijo prouti posztaviti do sze pa mogli esi prve ali szledi, zakaj pa te nej zdaj etoga hípa? Jeli delavei duzse seséjo esakati, naj nyim esese vees doli vrej-sejo? Delavei tou szamí do-bro znájo, ka kak tesko je doli vrezano pláscso nazáj dobíti od delodávajoucsi, záto de pa bounge naj sze prve posztávijo prouti tou, kak pa szledi, ar de szledi zse keszno i doszta zmetnej bode nazáj szpraviti tou pláscso, stero zdaj májo, nej pa ka bi esese kaj vees doubili. Tüdi tou je esese pravo, ka nisterni böszojve tou razgla-sísije zsenzskam, ka esi do v-Union szlísile, ka te vere vad-lüvanye tüdi zatajijo. Ali Mr. Giffard je zsenzskam tou pravo, ka zdaj zse lehko vszaka zsenzka prévidi, kakseféle mestrije probajo böszojve vö-nájdi, naj szo li szamo mogou-esi zsenzské vkraj od Union-a drzsíjo. Vszaka zsenzka leh-ko prévidi, kakse gyalno pod-kápanye delajo tej vrli gosz-poudje. Fabrikantom sze je szlobodno drüzsiti, fabrikán-tom je szlobodno vu Manufae-

turers Associationi bidti, ar je nyim potrejbno bidti esi seséjo delavei vu szvoji skrab-cáj drzsati ino je tüdi drzsíjo, za toga volo, ar szo zdrüzseni. Liki tej nemíli fabrikantje, zsenzské i deklíne vkraj seséjo drzsati od zdrüzsenszti od Union-a, z-tém, naj szvoje vad-lüvanye neprelomijo, naj ne-pregrejsíjo prouti veri. Zdj lehko vídi, vszaka zsenzka ino deklína, ka je tou nej tak. Nej je tak kak fabrikantje právjio, ka bi oni vász csuvali od va-dlüvanszke pogübelnoszti, nej je tou tiszto z-sterim oni vam dobro seséjo szpraviti, nego oni tou za toga volo guesíjo, naj tiszto zsmécsavo vkraj od-szébe odvnrnéjo, stera sze zdaj na nyé szünyáva vu tom, ka sze ví drüzsíte, vu Union sze dáte písztati, ka naj je tá velka zsmécsava — ar máte velko zsmécsavo vu vasoj zdrüze-noszti — vküper ne poderé. Tou je, steroga sze delodáva-joucsi bojió i nej tou, ka bi delavei vadlüvanye zatajili. Nej je nyim za vadlüvanye, nego za nyuv velki profit, steri profit sze nyim na ménse vkü-per potégne, esi tak ka sze Bethlehemszki cigár-fabricski delavei zdrüzsíjo. Ar esi sze delavei zdrüzsíjo, tak tiszti profit eden tao delavei dobíjo vu tom, ka do kratesise vöre delali i bounge do szlúzsili. Ali vsze tou je szamo tak mogou-ese doszégnoti, esi sze vszi ci-gár-fabricski delavei zdrüzsíjo ino notri sztoupijo vu Union. Vu szvoj Cigar Makers Inter-national Union, vu sterom Union-i je vszákomi cigár-fabricskomi delavei duzsnosz za kotrigo bidti.

Guesao je esese Mr. McGabe, kak toga Union-a predszednik, steri je tüdi tou pravo, naj sze niscse nema toga bojati, ka bi notriplácsani penezje vesznoli, ar szo za tou Trustee-ji, naj sze tou nezgodí i penezje szo nej nyegovi, nego tiszti kotrig, ste-re szo té penezje notri plácsale.

Potem je guesala Mrs. Pörs, stera je vesaszi z-tém zacsnela, ka je nyej vees zsenzské prav-lo, ka je prej vu eti novínaj preminoucsi keden nej bilou dobro szpíszano od 1919 leta strájkja, gda je tou bilou písza-no, "ka je 1919 leta cejli strájk, cejli boj bio zgübleni", ar je nej bio cejli boj zgübleni, záto, ka szo pláscso pobougsa-no doubile vu cigár-fabrikaj, tak je pa te nej bio zgübleni strájk. Na tou nyim mí pravo dámo, ka szo pláscso dou-bile, ali nej z-strájkom, ar esi bi jo z-strájkom doubile, te bi nyim nej trbelo prve delat idti i te pláscso dobíti, nego esi bi jo z-strájkom doubile, te bi nyim böszojve prve podpíszali, ka telko je plácsa i tak tisz-to bi sze lehko imenüvalo za "z-strájkom doublo pláscso" ali nej tak kak szo jo doubile. Prve delat idti i te potisztom pobougsati. Tou je nej cejlo, szamo na polojno gvinanye.

Z-Bondy-ove fabrike zsenz-szke, stero szo nájpvrle sztoupi-le vu strájk, sze nájbode vkraj drzsíjo od Union-a. Jeli je nyé nej szram od ovi fabrik delav-cov?

Toga kédna drügi velki gyü-lejs je veseraj veesér bio, ob-szlobodno drüzsiti, fabrikán-tom je szlobodno vu Manufae-

GOTOVA JE NOUVA PRIVANDRAJOUCSA PRÁVDA

Po szenátuskom porácsanyi 161,990, po poszlancov hizse porácsanyi 169,083 privandrajoucsi lehko pride na leto vu Zdrüzsene Drzséle

Privandrajoucsa právde velki boj sze je szkoncsao. Nisteri szo sze troustali, ka vu szenátusi nedo tak sziguri prouti notrivandranyi, kak vu poszlancov hizsi, ali v-tom szo sze tüdi vkanili, ar je szenátus esese bole sziguren bio, kak poszlancov hizsa. Zdj je szamo Coolidge prezidenta potrdjenje odzaja, ali kak dnesz politicsna sztáva sztojí, szmo gvüsní, ka prezident potrdi tou právdo. Ta nouva právda eto leto juliusa 1-ga sztoupi vu valánye i od tiszti mao sze szploj vu málom racsunu püsztíjo notri privandrajoucsi. Eti pokázsemo szenátusi i poszlancov hizse privandrajoucsa komiszi je vöpokázanye, ka kelko lehko z-ednoga i drügoga országa notri pride vu Zdrüzsene Drzséle po nouvoj právdi:

	Sztára právda	Szenát bill	P. Hizse bill
Velka Británia	77,342	62,458	62,558
Némski ország	67,607	50,159	45,229
Talianszki ország	42,057	3,889	4,689
Polszki ország	30,979	8,872	8,972
Ruszoszki ország	24,405	1,792	1,892
Svédszki ország	20,042	9,561	9,661
Csehoszlovákia	14,357	1,873	1,973
Norvégia	12,205	6,453	6,553
Románia	7,419	631	731
Jugoszlávia	6,426	735	835
Vogrszki ország	5,747	488	588
Francuski ország	5,729	3,878	3,978
Dánia	5,619	145	245
Svájc	3,752	2,081	2,181
Hollandia	3,602	1,637	1,737
Greski ország	3,063	100	135
Törszki ország	2,654	100	123
Litvinia	2,622	302	402
Portugália	2,465	474	574

Dopücseno privandranye vküpo, notri racsunano eti nej opomínani országoz kvota tüdi

357,801 161,990 169,083

VÁRASKI CSESZTNICKE V-PÉTEK GOJDO PREGLÉDNEJO CEJLI BETHLEHEM VÁRAS

Tou de zavolo "Clean Up" kédna. — Knizsárnice glásenyé kázse \$15,000 deficita 1924-ga leta

Váraski csesztnicke szo zdaj té preminoucsi pondelek na szvojem rédnom kednésnom gyülejsi tou szkoncsali, ka do zdaj ete keden vpétek gojdo ob pou deszétó vöri okouli sli po vársi naj preglédujo kak sze notri zdrsí ona prosínya stero je váraski csesztnikov gyülejs szkoncsa zse vu premi-noucsim, naj sze "Clean Up" keden naprávi zdaj od aprila 21-ga do 26-ga, stero tou po-mejní, ka naj vszákí Bethle-hemszki prebiválee zesíszti szmeti i nej potrejbno dugo-ványe od szvojeiga hrama. Mr. Kline, kí je Commissioner of Public Safety je tou zglászo, ka je American Legion szpre-gledno edno-jezere bozsni i od-tej je szamo sészt bozsni bilou, ali od tej sze tüdi vüpaajo, ka gda etomi kédni konec bode, ka sze tej lüdjé tüdi popasesi-jo vu prvo meszto kakti vu class A.

Financno glásenyé je bilou naprej dano od váraské kni-zsárnice, stera tou kázse, ka de-vu 1924 leti 15 jezér dollárov krátka tá gasza pri szvojem vödávanyi, ar telko vees vödávanya bode notri jemánya pa kaj nega, na té poszeo. Racsuní szo vsze raztálani i tüdi drügi várásov racsuní szo bíli vöpo-kázani. Tou sze je tá djálo na pridouese raztolmacsenye.

A. E. Anderson Chief of fire department je glászo ka je vnedelo veesér alarm bio posz-láni od 17 box-a stera jeszte

na Brighton i Wyandotte streeti ali kak szo onyogaszil-ci prisli do P. & R. zselezne pouti te szo dale nej mogli, ar je vsze puno waggonov na pou-ti bilou. Mr. Kline, pod koga tou delo szlísí, je gori dano doubó od gyülejsa, naj nazná-nye dá zseleznepouti kompa-níji, naj pout odprejto drsíi gda onyogaszilci prídejo.

Devét onyogaszilcov grozna szmrt vu Chicagi

Preminoucsi Pétek je velki ogen bio vu Chicagi, stiri sto-ken bio velki Currans Hall je doli zgoro i pri tom ougní je 9 onyogaszilcov vesznolo. Ta grozna neszeesa sze je tak zgdóla, ka gda szo onyogaszilci bránili, ka je mogou-ese bilou brániti ino med tém szmetnim delom sze je glávna sztejna prevrgla ino pod szé-be pokopala doszta onyogaszilcov, od steri je devét vesaszi na meszti mrlou, szpla-zejrane szo pa v-spítáio odpe-lali.

Kre oblászti sztráni sze je preiszkávanye zacsnelo, ka naj poszejdíjo, kak je szhájaio te ogen, ar szo szí szoumlíli, ka je z-voszíganya szhájaio. Tüdi szo vesaszi doli zasztávili Sa-muel Moonro-a i Leo Unell-a fabrikante, steri delavnice je

Az "Árvalányhaj" előadása

(Közli:Nt. Nagy Emil lelkész)

Minden várakozást felül-múlt annak a színműnek az előadása, melyet az Ifjúsági kör tagjai ápr. 20-án este 8 órakor adtak elő a Magyar házban, a termet zsufolásig megtöltő lelkes közönség előtt, Dányi János ügyes rendezésé-ben.

Bán Pál szerepében kitünő volt Taskó József, volósággal drámai vénával játszott. Szép virág esokor fejezte ki az elis-merést. Bán Imre szerepét Dányi János rendezőnk töltötte be, most is részolgált az if-juságikör és a nagy közönség elismerésére. Fáradhatatlan, buzgó rendezője ő Ifjúsági kö-rünknek. Bán József szerepé-ben Várkonyi Emil alakított, minden kritikát felülmúló mó-don, minden mezduletán lát-szott, hogy Magyarországon érettségi vizsgát tett és Buda-pesten színi akadémiát végzett. Gyönyörű tenor hangja a rit-kaságok közé tartozik. Jámor Vince, öreg tanító szerepében kitünő volt Bramuska János, neki volt a leghosszabb szerepe.

Borcsa, tanítóné, szerepében Bramuska Jánosné, most is megmutatta ügyes játékával, hogy Ifjúsági körünknek egyik legértékesebb tagja. Szép játé-kaért egy szép virág esokrott kapott Nagy Emil lelkésztől és nejétől. Keve Ruza árvalány szerepében Nt. Nagy Emilné lépet fel, a főszerepben, szép, iskolázott, esengő hangon adta elő azokat a gyönyörű magyar népdalokat, melyek a legsze-bek az egész világon. Két gyö-nyörű esokrot nyújtott fel hoz-zá a lelkes közönség s minden énekészamat viharos tappsal ho-norálta. Pörge Pali, Pörge Pé-ter iker testvérek szerepében Kutly József és Varjas And-rás. Ilyen két komikus műked-velő a ritkaságok közé tarto-zik, mindketten bírják azt a talentumot, hogy a ki őket lát-ja és hallja, okvetlenül nevető göresöket kap. "Szívem Laj-esi" szerepében Magyar Erzsi-ke volt kitünő. A női komikum minden kiválósága érvényesült nála. Férfi szerepben is kivá-lóan bele találta magát. Julius szerepében Moharos Erzsike, Ágnes, Terka, Zsuszka, leány szerepekben Szutor Gizike, Kovács Margitka, Kojcsa Zsanét-ka igen jól játszottak. Férfi szerepekben Galgóczy Márton, Jány András, Komáromi End-re, Cseke Pál, Kardos Sándor jól megállták helyeiket. Kitünő ügyelő volt Hereeg József, jó sugó: Kéry Imre. A maszk-i-rozást Juhász Pál és Balogh István végezték nagy szakérte-lemmel.

A leszámolás szombaton este 7 órakor lesz megtartva; a tiszta jövedelmet a jövő szánban közöljük.

znicsao ogen. Tej fabrikantov onyuenoga gnejzda delavnice szo vszevküper na 32,000 dol-lárovo bíle szekulejra. Doli szo préjali Samuel Polinsky-a tüdi, kí je szekuléjio nej dáv-no napravo sznyimi.

Policáji szvedoke májo na tou, ka je z-hrama vöbejszao eden nepoznáni cslovek, gda je ogen vödaro. Prouti onim trém je tak velko razburkanye, ka je preminoucsa szoboto vel-ka vnozina lüdsztva prisla vküper pred policájszkov te-mlicov ino gotovi bi bíli na lincsanye, ali policáji szo raz-tálali razburkano lüdsztvo.

Nájvékse i nájbode ras-sürjene vendszke novine vu Zdrüzseni Drzsélaj, steri vszákí réd vu Ame-riki zsvoucsi vendov szlisnoszti szlúzsli.

Szhája vszákí pétek

DROVNI GLÁSZI

Grki szo tüdi vödáli szlúzszen-szke knige szvojemí králi, kak doszta drügi országoz. Le-ka sze dönok priblizsáva tisz-to vrejmen, ka sze cslovecsan-sztvo resí od tej visesnyi po-tentátov, steri szo národam szamo na velko bremen. Jedíno Vogrszki ország je dober fun-dament za krále, ar tam jeszte doszta grofov, arisztokratov, sterim je trno potrejbno na kralá Dobro bi bilou vküper pobrati te sztirane krále ino ji naszeliti na blázjsenom Vo-grszkom országi z-völúcsenim törszkim kalifom vrét. Naj nyim küsüjejo vogrszki mág-náske podplate, pa esi sze nyim tak vídi, tejla drügi tao tüdi...

Vu St. Lousi, Mo. je preminou-cse dñi mrou eden vogrin, poiméni Rombauer R. Rode-ric, kí je szkousz zbojüvao z-trejmi bratami vrét vogrszke szloboscsine bojno 48-ga, po-tisztom pa amerikianszko pör-garszko bojno. Dnesz-vütro niscse neosztáne zse vees od 48-mi junákov, ka bi ji moglo szram bidti zavolo Habsburgsz ke lübézni.

Vu Ameriki szo znouva gorinaj sli Orth János, kí je meo od mayerlinszke tragédi je ve-ritne pridátke. No, hvála Bou-gi, tak koncsimár esese ednouk lehko szpise Berko-szava mayer-lingszko historio, na vese-nyé amerikianszkim vougrom, ali szamo za Rózsá Sándorom. Szabadság, nájbogatejse vo-grszke novine vu Ameriki sere odávajo amerikianszkim vou-grom, prej záto, ka naj "na-veke zagvüsa Szabadság-ga ob-sztátév." Tak de potem trbelo biblijo vöpopraviti, gde ete reosi sztojío: "néha i zemla preminé, ali moje recsí nigdár na preminéjo — z-Szabadsá-gom vrét."

Vogrszko poszojilo sze li mant-rá, kakda tiszti pripovesztni bregouvje, ka "mantrájo sze bregouvje ino sze porodí edna szmejsna mis". Na konci sze pa vöpokázse, ka szo vougri páli doli pozsrli koráta.

Na vogrszkom národnom gyü-lejsi szo tak szkoncsali, ka do poetom toga popolní oszen vör "delali" tiszti mozsácke, steri vu parlamentu na gouszti naprávijo med szebov eden má-li cirkusz, gda "domovino bránijo". Velka skoda za té trüd! Ar je tou tak vszedno, esi do dvej vöri dugo, ali oszen vör dugo mlátíli tam prázno szlamó.

Buza Barna bívsaga vogrszko-ga minisztera szo vu tozsoz préjali, ar je vu ednom kortes-kom gouvori zsandáram etak pravo, steri szo nyimi na vis-i szapouved nej püsztíli guesati: "Tak ravnao ete ország. Vmorcei i svindlarje na szlo-boscsini hodíjo, postenim lü-dém pa nedájo rejesi." Za tou vözglásenye szo ga vu tozsoz préjali, ar je z-tém prej "vo-grszko drzsávo ospotao". Ar je dnesz (esese itak) na vo-grszkom táksi szvejtk, ka edno-ga Piroksa iména főhadnagya, steri je zavolo stíridvajszti-krátnga vmorsztva tozseni (24 lüdi je bujo ali dao bujti, táksi je na szloboscsini, táksi ne ospota vogrszko drzsávo, ali steri vüpa od toga edno rejes povedati, tiszti de vesaszi zaprejtí.

(Dale na 6-tom sztráni)

AMERIKANSZKI Szlovencov Glasz

AMERICAN WINDISH VOICE

Bell Telephone 2940

Szako piszmo poslite

512 East Fourth Street, Bethlehem, Pa.

SZHAJA VSZAKI PÉTEK - PUBLISHED EVERY FRIDAY

Published by the American Windish Publishing Co., Inc.
John Hassai, Secretary. Joseph Korpics, Business Manager.

NAPREJPLACSATI CEJNA: SUBSCRIPTION RATES:
Na edno leto \$2.00 For one year \$2.00
Vogrszko domovino ... \$3.00 For Hungary \$3.00

"Entered as second-class matter January 13, 1922, at the post office at Bethlehem, Pa. under the Act of March 3, 1879."

Amerikanszke právde

szo brezi rázlocska trno zgubile postenyé od lüdsztva i dneszden nikáki trno malo dájo na právdo, záto sze telko krivice zgája, telko tozsbé jeszte, ka lüdsztvo ne postüje gori sztojéce právde, ne zdrzsi ji notri. Nej dávno sze je vu Ameriki edno zsenzsko drüstvo nasztavilo, stero ga cil je tou, ka naj sze vu valányi sztojéce právde rédnjese notri zdrzsíjo. Pri ednoj prilíki je Coolidge prezident pravo vu rejcsi bodoucsega drüstva ednoj komisiji, stera je vu deputácii bila pred nyim, ka szo právde za tou valon, ka naj lüdsztvo zdrzsíj tiszte, nej pa za tou, ka naj lüdsztvo priszilíjo právde na zdrzsánye. Coolidge prezident je pravo nadale, ka je po pravici vláda za lüdsztvo i nej lüdsztvo za vládo ino záto bi bilou prevecs potrejbno, csi bi právde nej trbelo z-prisziljenoszt jöv doprinesávti, nego szamo bi tákse právde prineszli, stero bi lüdsztvo brezi vszáke prisziljenoszt notri zdrzsalo, ár vu Ameriki jedíno lüdsztvo prineszé právde, szamo ka je tou edna velka falíng, ka bogátcí znájo vszefelé formo srajfati sterokoli právdo, gda jo oni prelomíjo.

Vzemimo naprej zdaj szamo edno právdo, stera je ospotala vszáko vu valányi bodoucso právdo. Persze, ka je tou nej drüga, kak prohibicionszka právda, stero szo zaman vöimenüvali za právdo, zaman zgubi ország millione vu porciji, — lüdsztvo jo je nej zdrzsalo notri ino nanes jo ne zdrzsí notri nigdár. Tou právdo je bojnszka zmeslinga, nerédni cajtí nasztavili, vu mirovnom vrejmení nema meszta. Ár stero je réd i právda vu bojní, tiszto je zmeslinga i krivica vu mirovnom cajtí. Ino mirü pörgarje nemrejo i nescsejo zdrzsati tou právdo, stera ji od cslovecsi jusov porobi, stera sütajouse spione posla vu hizse, stera notri gléda csloveki vu kupico ino na nyega vdári vu rejtkej dobroj vouli.

Prohibicija je nouvi kriví, i nouve nevarnoszti vnozsino prineszla na nase sinyeke, nouvi grejsnicke szo szhájali, brezi nevarnoszti z-máli kresméo szo sze grejhsne podzémnice nasztavile. Scseli szo moriti alkoholno pítvino ino szo csemér vmejsali notri, ali dale hodi okouli csemérna kupica, meszto szvekle ostaríje bejli sztolov vu kmiesni peovnicaj na zamázani sztolaj. Za grejh szo povedali vö edno kupico vína, edno kupico píve, za eden poszér likóra vszíványe ino grejh je grátao z-tiszto, stero je do eti mao poprej brezi nevarnoszti razveszeljánye bilou.

Zdaj zse szamo z-lázsjom, szkítanyom, svércanyom, podmitanyom i z-revolvov lehko k-pítvini pride. Ino pijé vszáki, kí je pred etim pio i nouri, lazse, deré tiszti vnozsino jezér lüdi tüdi, steri szo pred etim dalecs vkraj szpadnoli od tej grejhov. "Prepovejdane" vignette szo prikelili na one glazse, steri alkoholno pítvino vszebüjejo ino zdaj kak prepovejdano blágo pride vu trzstvo pod tém iménom z-dosztakrát povéksanov cejnov. Z-prepovejdanyom szo postene, vrle csesztnike sztírali notri vu szküsánye, právde zapouved ji doli posle vu pítvino mérjenya podzémnice, gde pouleg vína zlát tüdi szküsáva.

Prohibicionszka právda je vu blato vrgla právde poprejknó i eden cejli národ je priszilila na tou, ka naj vözospila právde. Ár pijéjo vu Washingtoni tiszti goszpodje tüdi, steri právde rédíjo ino csi jesztejo lüdjé vu velkoj Ameriki, steri ne pijéjo, tiszti gvúšno za zsaloudeca volo sze ogíblejo od alkohola, nej pa zavolo právde. Jeli je vugodna táksa právda, stera jezere priszilí na grejh i tak rászüríjo právdéo prelomenye? Nej. Prohibicionszka právda je prineszla tou tüdi, ka szo szí nisterni lüdjé po táksaj nepostenoj prilíki velko vrejdnoszt szpravili ino zdaj doli gléda jo tiszte szíromáke, steri szí z-postenim delom, zsülnatnimi rokámi priprávlajo vszádenésnyi krüh; bogásztva, automobile szí nemrejo szpraviti i namajo niksega prestímánya od tiszti, steri szo pred etim tüdi postenejse delo szkoncsávati, ár steri po nepostenoj pouti zsvé, tiszti sze tüdi po nepostenom oponásanyi znása. Prohibicionszka právda je prineszla tou, ka je doszta drzsélszki csesztnikov vu grejh szpadnoli, steri vözospilajo z-vszákov právdov, csi ji podmitíjo, ár szí miszlijo, csi je z-ednov právdov mogouce vözospilati, zakaj bi nej bilou mogouce z-drügov tüdi. Prohibicionszka právda je velko szramoto prineszla na Ameriko, ár jo niscse nezdrzsi.

Cigár-fabricski delavci! Csi nescete za gládno plácso delati, morete sze organizirati! Z-nemáratnosztjov nigdár nedoszégnete cíla!

TYPEWRITER

steri má vogrszke litere sze za fál cejno odá. Zvedáva sze lehko vu Am. Szlov. Glasz Stampariji. 512 E. 4th Street.

Dela odebéranye

Kapitaliskoga pouvanya vernicke od cajtá do cajtá vszvejtí razglászijo nistere dokáze na szvedousztvo, kak poviden je vezdásnyega pouvanya szisstem. Csesztou je trno zsmetno naszledüvati nyuvo zavítno csesdnüvanye, stero ga na konci vszígár tou nájde mo, ka je nigdár nej bilou boug sega szisstem na pouvanye gledoucs, kak vezdaj i znábídti, ka od toga popolnejsega szisstem nanes nemre bidti. Csu-vajo persze vszáko od toga, ka bi prouti zdajsnymi szisstemi "szpáko delao", — kakda imenüjejo ono trno praviesno kritiko.

Csüidno je, ka kre kapitaliskoga szisstem boudese dokáze nenájdejo vö szamí velki kapitalisti, steri bi nájbile szlis noszt bíla, ár szo esese na tou tüdi neszpodobni. Drüge, piszátele, národnoga vértivanyá poznáncé, profeszore, itd. ponücajo gori na te cil. Cejlo gárdó nasztávi tiszti sereg, steri jedíno szamo z-toga zsvé, ka kapitalizmusa blájszene bla goszlove sze vrsenij vöpokázati.

Navajeni szmo zse na tákse hamisno dokázanye ino eto pout bole zavolo naopacsnoszt szpomenémo gori edno tákse premocsüvanye, stero je imenitno napravilo tou, ka je Mr. Charles Schwab bio pouleg. Vu rejcsi bodoucse csesdnüvanye je vu knigaj bilou vödnó ino med lüdsztvo razposílamo, steri kníg piszátel je bila niksa Dr. Katharine M. H. Blackford. Mr. Schwab, bethlehemszki ocelni krao je predgovor píszaó k-coj i v-tom kak etoga vrszta nájnámenitejso - szociologiesno nápravo sze vrsenij notri pokázati Dr. Blackfordove knige.

Dr. Blackfordove knige tou právíjo, ka kapitaliskoga pouvanya szisstem sztálen krüh zagvüsa za vszáko csloveka, csi za szébe prípravno meszto prevzeme vu pouvanyi. Tou telko pomejni, ka sto je za sujsztra valon, naj nede tislár, ali doktor, nego sujszter. Za knigszpáléva valon naj nede politikús itd. Ali vendar esese bole prav povejdano, sto je nej valon za düsevnoga delaveca, tiszti naj bode li fiziesen delavec; künstlarszke nágibnosztí cslovek naj bode künstlar i nej prouszten delavec, itd.

Te "mouder" doktor tüdi vesaszí ovádi, ka je sztarisam düznoszt decé pregledánye ino nágibnosztí, tejlá zrász, rouk szpodobnoszt, gláve forma itd. vu pazko vzéti i potem szkoncsati, ka na kakse pozványe naj sztopi pojeb. Vu knigi vnozsino forme jeszte vu kejpaj, steri pokázesejo, ka roké forma, nousza kaksoszt, zobouv gosztina, itd. na kakse pozványe nájde csloveka za priliesnoga.

Vsze tou je lejpo delo. Szamo bi naj povedo etoga vrszta te velki znáncé, ka csi szmo zse glí vönajsi, ka na kakse pozványe, mestríjo je valon dejte, kak naj pride na tiszto pozványé? Povejmo, ka szo szíromaskoga delavszkoga csloveka deca na doktorszko ali na inzsenerszko pozványé valon. Odkée naj vzeme táksi sztaris tiszte pejneze, ka bi szvojo deco dao vönavesiti?

Ali esese od toga mense zroke je tüdi neszpodoben doli zbojivati prouszen delavszki cslovek. Gda pojeb doszégne 14-16-to leto ino delat more idti, isese káksi "dzsáb", kaksega rávno dobí i tiszto more delati. Lejta bi mogo esakati, dokées bi sze nyemi na tislarszko, szloszarszko, sujszterszko ali drüge mestríje navesenij prilíka pontüfíla.

Ali vsze tou je szamo theoria, csesdnüvanye, poglednimo zdaj, ka kak sze priglíja notri vu vádbó. Csi glí szo Dr. Blackfordove knige szamo zdaj szhá-

jale, z-dátuma predgovora lehko vídimo, ka tou esese premionoso jeszén bilou píszano. Tiszto ga hípa je tüdi píszo Mr. Schwab za zacsétek szlúsése prepórácsanye redí. Ino steri je szamo maliesko dobra poumlenya szpodobnosztí, tiszti poumlíjo, znájo, ka rávno tiszto ga hípa je Bethlehem Steel Corporácii doszta jezér delavcov písztíla z-dela, steri szo vu velkom racsuni esese itak brezi dela.

Nevörjemo, ka bi té delavce po Blackfordovom csesdnüvany lücsili vö zdelá. Vej szo pa tej delavci gvúšno priliesni bíli na tou, ka naj za Mr. Schwab-a profit zsenéjo. Ino premionoso jeszén szo ji dönok odpüsztili i esese zdaj odpüsesajo delavec z-ocelne fabrike. Nej záto, ka bi naednouk neszpodobni grátali za nászhajno pouvanye, nego po prousznom záto, ka je Bethlehem Steel Corporation nej doubó zadoszta novejséga ordera, pristelanya ino tak sze za Mr. Schwab-a nej odprla novejsa prilíka na profit szprávlánye.

Ino csi nega vövidejnya za profit, te je cslovek lehko kak-sikoli dober delavec, lehko má kaksekoli roké, moesne prszí, gláve formo tüdi, dönok ji vö-lücsíjo ino brezi dela járen ji dojde. Od velkoga indusztríjsz koga krízisa zadravenej trzstvo, pa esese künstlarszto tüdi. Ino tak sze ono szkrbso odebéranye naednouk zniesi. Kapitaliskoga szisstem vörnícke zaman prineszéjo gori novejsé i novejsé dokáze na odiesenoszt vezdásnyega pouvanya szisstem. Dokées sze pouvanye zavolo profita zgája, z-táksim pouvanyom vküphodése falíngé z-dokázami, dikami, csesdnüvanyom nemre odsztraniti.

Szamo profita odsztranitev z-pouvanya prineszé pripetjé na tou, ka lüdjé do lehko k-szvojoj szpodobnosztí prípravno nadáljávali szvojo oupravico.

Prezident zse vecs nede v-roké szégao

Coolidge prezident je szkoncsao tiszto nájmre vu Hardingovom vrejmeni ládajouseo návádo, ka dnévno z-edno pár sztou lüdmí v-roké szégne. Bejle Hizse prebiválei szo zse dávno notri vpelali, ka dnévno, ali vu gvúšnom vrejmeni szo poprejknó szprejéne dnéve drzsali, na steri je stokoli lehko pred prezidenta sztopuo i koncsimár vu ednom v-roké széganyi tao doubó.

Meszto v-rokészéganya zdaj pogledajousei vu prezidentovoj delavnoj hizsi, stera je zadoszta presztorna, szporédoma szkoncs idejo i szvoj zgléd lehko na prezidenta vrzsejo, dokées on pri sztouli oprávla szvoje delo. Pogledajousei na edni dveraj notri prídejo ino na drüge dveri odhája jo, brezi toga, ka bi sztanoli.

Tou nouvo formo szo z-tála zdravsztenoga zroka, z-tála pa záto prineszli notri, ár je prezidenti z-delavnoga vrejmená tákse v-rokészéganye prevecs doszta vrejmena prevzéno.

Pogledajousei racsun rédnó na jezero zneszé, z-véksega tála díácke z-blíznyí várasov i drzsél. Med pogledajouseimi nega rázlocska, stokoli pride.

Ogen na Leviathan hajouvi

Szvejta na nájvéksem hajouvi, Levitalan-i je ogen vövdaro, steri je vu Southamp-ton-i vözvézani ino dvej vöri je trpelo, dokées szo ognýogaszil-cí z-velkim delom pogászili te "vödení váras". Kvár je trno velki, ár je zamázana voda szkoncs tekke vu kabíne ino je vsze na níkoj prislo.

Az Önképző Egylet és a "paraszto"

A Beth. E. M. Ifjusági Kör egyik tevékeny tagjától kap-tuk az alábbi sorokat lapunk-ban való leközlésre. Mielőtt a magunk részéről hazzászol-nánk, ime a cikk szöszierint:

"Idegen lévén Bethlehem-ben egy kis szóbeszédre szereztem tudomást, Ugyanis folyó hó 20-án, Husvét estéjén két előadást tartott a lelkes magyar ifjuság. Az egyik az ugynevezett Önképző Körben, a másik a Magyar Házban, az utóbbit az Ifjusági Kör tagjai rendezték, amiről a felső tízezrek u. n. intelligens tagjai közül egyes "urak" azt a kijelentést tették, hogy a Magyar Házban analfabéták játszottak paraszt közönségnek, míg az Önképzőben autos urak voltak jelen.

Szerény véleményem az, hogy az "analfabéták" által előadott "Árvalányhaj" című darab nemcsak hogy felülmuta a várakozást, de kielégítette a legintelligensebb és leg-műértőbb közönséget is, amit a parasztnak nevezett közönség meg is értett és honorált, s ennek legnagyobb bizonyítéka a zsúfolyt ház és azoknak a darab végeig tartó viharos tapsa, ami egy kellemes est eltöltésé-nek fényes bizonyítéka, még ha parasztokról is van szó! Ezzel szemben őszinte részvéte-met akarom kifejezni azon autos "uraknak", kik kénytelenek voltak az "elite"-ék ál-tal előadott álmos darabot vé-gig ásitani.

És most tisztelt nem anal-fabéta urak, térjünk át az üzle-ti ügyre és tegyük össze ha-sonlítást a két ház bevétele között és annak milyen célra való fordításáról, s akkor tisz-tában lesz a nagyérdemű mag-yar közönség, hogy a "pa-raszto" által előadott szín-darab mindenkor a lelkes ma-gyarság pártfogását meg-érdemli, mert mindig azt a célt szolgálja, hogy a magyarság igazi érdekeit megvédje és a magyar fiataliságot magyar iskolához juttassa, szellemileg művelje, amit igaz művészet-tel előadott darabok által is igyekszik előmozdítani.

Ezzel szemben szégyelhetik magukat azon egyének, akik uraknak nevezve magukat ilyen paraszt kijelentést tettek, holott kötelességük az lett vol-na, hogy karöltve az összmag-yarság érdekeit szolgálják és nem rosszakaratú, meggonddat-latlan kijelentésekkel ellensé-geskedést színtani. Visszatér-ve az előadásra annál is inkább részvétre érdemesek az ugyne-vezett autos urak, mert az anal-fabéták által előadott szinda-rab minden egyes szereplője kitünően, minden kritikát felülmutva játszott.

Ezen szerény véleménye egy "paraszt analfabétának", aki egyébként Budapesten színi-akadémiát végzett.

Várkonyi Emil."

Részünkről mindenben egyetértünk, amit Várkonyi ur írt, csak annyit jegyzünk meg, hogy a fenti kritika nem vonat-kozik az Önképző Kör minden

egy tagjára vagy vendégére, csak egyes jól ismert és sejtett "urakra", akiknek régi beteg-ségük szegényebb, autoval nem rendelkező munkástársá-inkat lenézni, leparasztozni. Ez tény, ezt nem lehet eltagadni, hiszen nem egy esetben mon-dottak egyes Önképző körü "urak", hogy oda csak jobb, az u. n. "elite" közönség jár, míg a Magyar Házba csak pa-raszto. Tudjuk, hogy az Önképzőbe egy jött-ment ismeret-len "ur" szívesebben lát-tott vendég, mint péld. egy magyarházbéli "paraszt". És most nézzük meg, kik azok az autos urak? Nem kell nagyon kutatni mi voltuk és multjuk után, csak emlékezzünk arra az időre, amikor Amerikába érkeztek és tisztában leszünk, s tovább menve kitaláljuk, hogy miért nevezik magukat urak-nak, hogyan lettek auto tulaj-donosok, mert legyünk őszin-ték, kevés kivétellel, egy tör-vénynek köszönhetik mindezt. És mer-e valaki azt mondani, hogy ez nem igaz? Nagy baj, hogy az Önképző Egylet hosszú éveke óta az ilyen mű-urak sor-sára és irányítására van biz-va, akiknek nem az az érdekük, hogy ez a Kör megszabaduljon a már kibírhatatlan tehertől, hanem hogy csak fennálljon, ők tudják miért.

BELL PHONE 1839-W
VÖR POPRÁVLANYE
SPECIALISZT
DAVID SPILBERG
VÖRAR i ZLATÁR
407 EAST THIRD ST.
BETHLEHEM, PA.

GARAGE
sze z-árende dá, gde dvá
na presztorno meszto in.
Zglászite sze lehko vu Am.
Szlov. Glasz Stampariji. 512
East 4th Street.

HRAM ZA ODATI
706 Broadway pouleg Alas
Streeta od Vogrszke famíli
Poglédne sze lehko gdakoli.

CHICAGO, ILL.
Naznánye

Naznánye dam vszém szlo-venszkim zsenzskam, ka bi jaszi trno rada bíla, csi bi szlovensz-ke zsenzske mené goriposizka-le, za stero bi niti ednoj nej zsao bilou. Jasz delam zsen-szke midere, kakti: Corsette, stero naprávim nájbongse za zsenzske, pa nájbile za tákse zsenzske stero krízsece ali br-bet bolí. Nej je potrejbno kmeni prídti, nego telefóné rajte i jasz prídem kvasení doumi, gde vam lehko mero vzemem kak velkoga de vam trbelo. Zovite gori vgojdno pred 9 vörov ali pa vecsér po 6 vöri na eto numero: Lavnd-le 9638 Mrs. A. H. Beauchamp 4148 W. 22nd Street Chicago, Ill. Za delo garantéram.

SZTABLANO POSZOJIO GRÜNTALASZNOSZT
prvo ali drügo vu vszáksém
vrejmeni dámo Mí küpimo ali olámo
Grüntalasznoszt

FEKETE & SON

2319-21 West Chicago Avenue,
Chicago, Ill.

poul-g Western Avenue
Telephone Seley 6050

Vu premionousi 20 lejta szmo nase dugoványe pri Küpüvany Sztablanoga poszojila, Grüntalasznoszt, vu zvonénejsze orszáke peneze i sífkárte posilánye znájvéksöv zádovolcsesnev szpunit vszákomí.

Vszákoni onomi, steri esé szvojo rodbino z-Prekurmja, z-Bánát, z-Bácske, z-Szlavonie ali z-Vogrszskoga eszi szpraviti mí szprávimó vsze potrejbne písma za tou potrejbnesno brezi vsz sztroskov.

PENEZPOSILANYE

Mí dolláre posílamo vu Piek-murje, Bánát, Bácska, Szla-venio i na Vogrszko.

Gvüsenosztí-Kiste

Mí z-árende dávamó Ogúlasz-nosztí kiste za \$3.00 i vice na leto

Mokroga Peteka zse Tréslika Mantrá od Strájka!

Nezgovorne lázsi píse vu szvojem papéri. — Cse-mérje ga prevecs zsmícsejo.

Ka píse "Uj Elóre" od Mokroga Peteka?

Moker Petek szi tak mízli, esi nyega podmítijo, ka je zdaj szaksi podmítani, konesi-már tak píse od tiszti neszebics ni organizátorov, steri sze mantrájo z-cigár-fabricski delaveov organizacijanyom. Preminousei keden je páli napüsztó szvoje návadno bedásztvo, stero sze je li vsze kadflo od norosztji i számradne lázslívosztji. Nesese mo nikoga bráni-ti, ár naj szebráni tiszti, stero-ga dosztája tiszto blato, stero-vónaplúje tou zsvínese. Na nász gledoucs sze mí nika ne-brigamo z-tém, ár známo, ka je Moker Petek nej pri právoj pámeti, zvón toga ga pa ese-mérje srajfajo ino mí sze szamo szmejómo na nyegovom bedásztvi. Naj laja, vej nikoga nezbuđi gori z-globokoga szna, steri szpíjo; steri pa neszpíjo, tiszti ga pa neposzluhsajo.

Premiousei keden je prevecs v-zsaloudei meo ednoga new-yorkszkoga "bolsevisko-ga vigéca", stero je na Éber László-ja slo i v-szrejdjo gojdo no z-velkim glédamo, gda szmo na pamet vzéli vu "Uj Elóre" new-yorkszki vogrszki dnév-nisnyi novina; eden ártikulus, vu sterom je "Vizes Péter" posteno porcijo kiszile zsupe dobo, na stero bi naj odgouvor píszoa tém novina, esi sze on za praviesnoga racsuna. Med vesiim písejo te vu rejest bodouese vogrszke novine, ka je nej vrejdnó z-ednim táksim vouznikom vu stükanye szto-upiti, steri je za volo touvajije stiri meszece szedo i vu strájki szkeb bio, ino záto nesesejo na "Szlobodne Reicsi" bedásztvo odgouvárjati, ár je nej vrejdnó stamparszko fárbó zaprávlati na tou.

Nadale etak písejo te novi-ne: "Szlobodne Reicsi" redi-tel zná, ka lazse, gda tou píse, ka bolsevik vigéca záto príde vu ete váras, ka naj szi napuni zsebke. Odkée zná, ka je bolseviski vigéca peneze vzéo od ko-ga? Naj on pokázse, esi je nej falot, ka sto ali steri szo tiszti, od steri je peneze proszo ali vzéo gori, kí strájka pela ino je pelao. Szabó Mihály i Éber László szta do eti mao esese szvoje sztroske z-lászni penez ali Delavszkoga Párta z-orga-nizejranszkoga fonda plácsala. Od nikoga szta niti eden cent nej proszila i nej vzela. Sto tomi neszprotno potrdjáva, tiszti számradno lazse, tiszti je

bojdikaj nájemnik i bószo-v spiclin. Od Mokroga Peteka, kak od vouznika i spiclina nanes nemremo esakati drúgo, kak ogrizávanye."

Mí pa dobro známo, ka de Moker Petek od vszega píszoa, kavulo, szamo od tiszto-ga nej, od stero-ga bi trbelo, on vszig-dár tak vesini, ár on fieska na vsze pravice i duzsosztji, z-táksim kanászom szi pa nemre-mo guesati i sze zezávati na novinpiszátelov postenyé.

Zdaj je gori priso na tou tuidi, ka sze zsenszke naj orga-nizejrajo i sztoupijo vu union, do eti mao je pa od toga niti edne rejesi nei píszoa. Szmrđij nyemi zse pod nouszom, misz-lo szi je, ka de dobro malo obrnouti gvopo, ka de sze ovak bozsno godflo. Ali na nvegove tanácsa je nisece nej nálezsen. Esese eden spász naprei pri-neszémo, tou je esese náivecs vrejdnó bilou vu Zablodnoi Rieski preminousei keden. Ka prei szo tá novine vszigdár za delavea bilé i bodejo. Tou je na dónok szmeia vrejdnó!

HIZSE ZA VÖDATI

Prinasz sze hizse vödájó, vu kédne ali na meszece.

Fáju notri szprávlene hi-zse, elektrik i gáz poszvejt.

PRACZKO i NÉMETH

311 E. 3rd Street
Bethlehem, Pa.

KÚPITE SZI VOGRSZKI-SZLOVENSZKI REJCSNIK

JESZTEJO

táksi politikuske, csesztnieke trzsei, steri ne glédajo z-pri-jaznívimi ocsámi nász privan-drajouse, — tou mí dobro známo. Táksé lúdi mí tuidi ne vídimó radi okouli nász. Ali jestejo tuidi táksi, steri p stü-jejo, lübijó privandrajouse lüdsztvo, — tou szo nasi pri-játelje. Táksi szo tiszti trzsei, storosje, steri nász podpérajó, gda vu túhinski novina; glászi-jo, záto nam je duzsoszt tisz-te tuidi podpérati. Prvle, kak te sli kúpiyat, poglednite, gla-siuvanye vu nasi novina;!

PLEMENITI BIRTHA JÓZSEF KAL. DÜHOVNIK ORSZACSKOGA GYÜLEJSA POSZLÁNEC INO VLÁDNI KOMISZÁR VU BETHLEHEMI

Gouszt je priso vu nas váras z-sztároga krája. Birtha József kal. dühovnik, orszacs-koga gyülejsa poszlánc, vlád-ni komiszar, kí vu szvojoj amerikanszkoj okrouzsnoj pou-ti k-nam tuidi na glédanye prí-de ino v-nedelo predpoudnom, áprilisa 27-ga ob 1/11 vöri vu kal. cérkvi, popoudnévi ob 2 vöri pa vu szlovenszkoj luth-e-ranszkoj cérkvi de bozso szlúzsbo drzsao. Na obej bozse szlúzsbe z-lübéznosztjov pozó-vémo vogrszke i szlovenszke brate i szesztre, brezi vere-vadlúványa rázloeska, ár za tou plemenito missijo, vu ste-roga dosztjónosztji sze trüdi te

plemeniti goszpoud, sze brezi verevadlúványa rázloeska vszá-koga vu Vogrszkom országi bodoucsesga deteta dosztája. Tak szmo zvedli, ka nas lüblé-ni gouszt goripoisesejo vogrsz-ke brate i szesztre, tak tuidi szlovenszko-ga jezika ali tuidi vogrszko-ga esütejnja brate i szesztre, proszimo vász, ka naj nasega gouszta z-lübéznosztjov szprimate i vu plemenitoj missiji dobrovolno podpérate.

Rev. Nagy Emil,
luth. kal. dühovnik.

Rev. Dr. Stiegler S. Ernő,
luth. dühovnik.

Méltóságos Birtha József ref. lelkész, országgyűlési képviselő és kormánybiztos Bethlemben.

Vendég érkezett városunk-ba az óhazából. Birtha József ref. lelkész, nemzetgyűlési képviselő, kormánybiztos, ki amerikai körutjában hozzánk is el-látogatott és vasárnap délelőtt április 27-én d. e. 10 óra 30 perckor a ref. templomban, dél után 2 órakor pedig az ág. ev. vend. templomban fog isteni tiszteletet tartani. Mindkét isteni tiszteletre szeretettel meg-hívunk magyar és vend. testvé-reinket, felekezeti különbség

nélkül, hiszen az a nemes mis-sió, melynek érdekében fáradozik öméltósága, a magyar gyermeknyomor enyhítése, fe-lekezeti különbség nélkül érde-keket minden óhazai gyermeket. Ugy értesültünk, hogy kedves vendégünk látogatásokat fog tenni magyar testvéreinknél, ugy szintén a vendájk, de szintén jó magyarérmelmű test-véreinknél, kérjük őket, hogy vendégünket szeretettel fogad-ják és nemes missiójában tá-mogassák.

Rev. Nagy Emil,
ev. ref. lelkész.

Rev. Dr. Stiegler S. Ernő,
ág. hitv. ev. lelkész.

Pobéranye za szíromas-ko vogrszko deco

Birtha József kalavinszki dühovnik i orsz. gyülejsa posz-lánc je z-Vogrszkoga vu Ame-riko priso z-onim cílom, ka de eti predge drzsao i z-tém pri kapeseno pobérajó za szíro-masko vogrszko deco i pri toj príliki tuidi med nász szloven-ce príde z-táksim nakanej-príliki tuidi med nász szloven-nyom. Cil je poviden i plemeniti, ali szamo tak, esi sze po rédnój pouti szpuni. Dueszdén trno bozsno ide vu Ameriki, nej je prípraven híp na tou, ka bi nepresztanoma pobérati za Vogrszki ország, esi gli zná-mo, ka je szíromaska vogrsz-ka deca vu velkoj nevouli, pri-sziljena je na pomoucs, ali kak jo naj podpéramo, gda mí sza-mí tuidi sztrádamo ino mámo szvojo rodbino, szvoje blíznye, steri szo rávno tak prisziljeni na pomoucs, za stere nisece ne hodi pobérat.

Nam sze míli vogrszka szí-romaska deca — esese ednouk potrdimo — ino je vrejdná podpore ali z-tém prikapeseno od ednoga szramotnoga dogot-ka, steri sze je rávno zdaj zgoudo vu Budapesti. Zselezni fabrik i stamparszki delavei szo bougso plácsó proszili, delodávai szo nyim prosnyou nej poszlúhnoli, delavei szo vu strájka sztoupili. I ka sze zgou-dilo potem? Zselezne fabrike szo vszákoga strájkaoucsesga delavea vözáprie, rávno tak szo vesínole stamparije tuidi i zdaj

pod policájszkov obrambov szkebi delajo vu stamparijaj.

Z-recsjouv vogrszka oblász-t je prouti delaveom sztoupila gori, kí szo víupali malo véksi falájesek kriüha prosziti za szvoje delo ino sze je

z-rozsjom vdinyala vu szlúzs-bo delodávajoucsim, kapita-listom, ka naj nvim li véksi profit osztáne. Záto szmo mí nej prijátelje tomi, gda vogrsz-ka oblász-t követe posíla eszi, nai pobéra tü peneze od tiszti delaveov, steri zdaj rávno vu táksim boü sztoúfio i steri szo rávno vu táksai nevouli, kak tiszti tam domá.

Sto je mogonesi, nai tá. nai podpéra vu nevouli bodoucsó

Csi je tou tak, tak ví vase dejte niháte idti po krívoj pou-ti. Ednoga deteta fisiologia je szkoron rávno táksa kak pa odrascenoga csloveka. Lepota i moucs, tou ka vszáki cslovek sesé meti i tou je tak globoko notri vu cslovecsansztvo zras-ceno, ka sze tou zse pri deteti zacsne vnyega rászti.

Nadale etak píse Sally Lu-cas Jean: Stiri lejta szam pre-izskávata ono pout, po steroj naj deci raztolmacsi nyuvo na-prejidejnje pri zdrávji. Tou je trno na lehki bilou pri sztarisaj, ali trno tesko je bilou deci tou raztolmacsenye.

Naszlejdnye, szam najsla pout, po steroj szam lehko sla. Nej je dobro praviti, "John-nie, pogyej tvój oatmeal, ár je

tou za tébe dobro," nego po-vejte Johnnivi esi on sesé mo-csen bidti kak Dempsey, ali pa dober fájter ali kapitan vu football teami. Nepravite nye-mi nikaj po oatmeal ali zelé-noga száda. Ne trücajte nyega naj szi zobé peré ali naj sze kouples. Pítajte nyegovo szesz-tro jeli ona sesé meti lejpe velke ocsi lejpe erdése lica i jeli ona sesé bidti dobra pleszica ali sesé meti lejpe vlaszé.

Tou ka ví morete esiniti, gori zbuđiti naturno zsvlejnje vu deci. Steri vecs vága? Steri szpíje vecs mlejka? Steri po-jej náivecs zelénoga száda?

Plácsajte naprej na:
"Amerikanszki Szlovenecov Glász"

VOGRSZKA PIÁNE i POPEJVKE SOULA

Bethlehemszki szlovencom z-postenyom naz-nánye dam, ka v-Bethlesemi v-blúznój prísesztjónosztji

PIÁNE I POPEJVKE SOULO

zacsnem. Vu akadéminszkom methodusi vesim i vszáki 6-ti meszec z-obdrzsánim koncertom poszve-doesijo moji solárje od nyigovoga naprejidejnja,

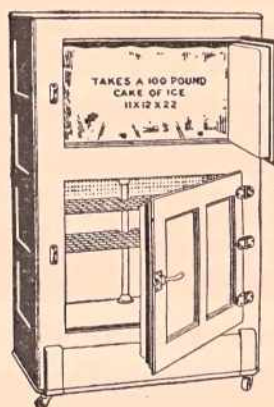
Glászite sze na mojem prebiválisesi:

710 E. 4th Street, Bethlehem, Pa.

LAMPRECHT MICI

Orszacske Vogrszke Král. Igrroteakadémi je egzáz-mena diplomejrana piáne i popejvke tanárkinya.

LÉDNI KASZLINJE

Eto szo nájbougsi Lédni Kaszlinje (Refrigerator) ár dugo drzsíjo léd i nej szo drági. Prídite i pogled-nite zdaj gda ji esese na prebéranye mámo.

DECINSZKE KOULICA

Decinszke Koulica vu vel-kom prebéranyi vu doszta rázlocsni formaj ino fárbaj. Csi je poglédneto vcsaszi sze vam povidijo.

Goodman Furniture Co.

305 E. 3rd St.,

Bethlehem, Pa.

SZPROTOLESNYEGA BLÁGA ODÁVANYE

285 Oblejcsov vu vszej fárbaj i vili-koszt gori do 52½ odáno bode 25% nizse od sztálne cejne kak je zamer-kano.

Vsze cejne do dobro vöszpíszane.

Vsze nasi kolaposje do odáni za

\$3.45 do \$4.85

Vrejdní szo do \$7.00

GOODMAN'S

16 E. 3rd Street

Bethlehem, Pa.

Speciálna Odaja od ARMY & NAVY GVANTOV

Szamo Zdaj v-Pétek i v-Szoboto

Khaki Szrakice, tének	85c
Scout Cipelje	\$1.95
Army Field Cipelje	\$3.79
Officérszke za gyezditi Lacse	\$3.49
Szoldacska Reménje (Army Belts)	9c
Army & Navy szpoudnyi gvant téni	49c

Velka püscsenoszt pri cejni na vszákóm Camp Blági,

Vszáki falat blága sze more odati nizse one cejne kak je kostalo, naj sze meszto naprávi za nouvo blágo.

Paul Jaslow Stores No. 3.

421 E. THIRD ST.

BETHLEHEM, PA.

Opominanye vu sztárom kráji cstejoucsim

Szpostenyom goriopominémo vsze one vu sztárom kráji cstejoucsim sterim je zse na novine naprej placilo doli priteklo, naj zse poszkrbijo za tou, naj je nyigovi prijátelje ali dobrocsinitelje eti vu ame-

riki plácsajo vu rédnom vrejmeni, ár szmo ovak ti ednim novine prissiljeni presztaviti, sterim je zse naprej placilo doli priteklo.

Tak proszimo, naj szi cstejoucsim tou vu znánye vzelejo ino naj nam tou prosnyou szpunijo.

z-postenyom Amerikanszki Szlovenčov Glász Reditelsztvo.

Szlovenec naj ne bode brezi szlovenszki novín!

Vszigdár dobro i frisko SZOUDO i dober SZELCER sze primeni dobí kelko koli potrebujete.

Tüdi vozsnyou prejk zemem, kak eti domá vu vá-rasi, ali pa na dalésnyo pout. Szeljenye ali pa kakso drügo zsmetno vozsnyou vam szpunim vu kaksem stécs vrejmeni.

FRANK BANKO

806 E. Fourth Street Bethlehem, Pa.
Bell Telephone 1609

13990

ZADOVOLNI VLOZNIKOV MÁMO.

Sztoga racsuna na vszáki stiri prebi válcov eden vlozsnik szpádne i tou trno szvekle poszvedocsi, ka vöobszlužsávanye, prijaznivoszt i nasi vlozsnikov zagvüsanye je trno pripoznato.

PREBIVÁLCOV DOSZTOJNOSZT

nas bank vszigdár vu reditelszkom pozványi szpeláva.

Po vlozsbaj trétji percent interesa plácsamo

Bethlehem National Bank

Prejk od Market House 3-ji i Adams Sts. kükeu

Ete bank je vrejden i rad vzeme vase vlozsbe

Notrivlozsbeni penez suma je vecs kak sészt million dollárov.

E. P. WILBUR TRUST CO.

FOURTH STREET and BROADWAY

Vejka od Glávnoga Banka 606 W. Broad Street

Tou je Nájvéksi Bank vu Bethlehem

3% interesa plácsa na sparavnoszt polozseni penezaj

Gucsímo tüdi tühinszke jezike

(Pítajte za Mr. Bartosa ali pa Mr. Gasda.)

Ne odlásajte

csi scéte za szvojo rodbino ali prijátele pravice i sifkárte poszlati, naj vu nouvoj kvoti vöpridejo, ár po toj kvoti doszta menyé lüdi püsztijó v-Ameriko. Pridte vu nas Bank i mí vam dámo vsze preszvetloscsenyé stero vam je potrejbno k-tomi deli. Sifkárte odávamo na vsze linije i pravico vam tüdi szprávimó.

NA INTERES POLOZSENI PENEZ PLÁCSAMO 3% INTERESA.

MI MÁMO PENEZE NOTRIPOLZSENE
od

PENNSYLVANIA DRZSÉL VLADE
NORTHAMPTON VARMEGYÖV VLADE
CITY OF BETH. — VARASKE VLADE
CITY OF BETH. — SOLSZKE VLADE

Gosztonyi Savings & Trust Co.

Third and Pierce Streets

BETHLEHEM, S. S., PA.

TOLDI

VERSUSKO PRIPOVEDÁVANYE

Ka bi veszno! z-nogöv je pred szébe brszno, i z-neszmernim glászm goriszkiácsao grozno, z-sterim je govedo hitro nazájvrno, i v-megnnyi za rogé popadno trdno.

Za nyé drzsécs i ga vu mesznico vlecsé, i meszáre zednim k-szebi vözezové, kí szo i na nyegov glász precí vöprisli, ino z-szebom vözsa i szpöne prineszli.

Privézali szo ga za eden tram velki, i rogé k-prédnyim kolénam zepnoli, lüdsztvo je razíslo, meszárszki deticske pa szpát v-sztele edne málicske hizsicske.

Miklos szi pa doliszévsí pri mesznici, tam zeberé sztális v-one nösí kmici, za blazino nyemi sztrüg dá kolárnica, meszto odévke pa núca trák mészeca.

Ali meszáre szo tó nê dopüsztíli, kaj bi szi v-mesznici pocsóno vu szili, dober falat géter szo nyemi vövrigli, i z-tém szo szirmáka dale odposzlali.

"Tó, tó je tak nájem za sztó i sztó zsítek, kaj zdrzsíteli vövrzsejo e'n zsétek?" mészli on, i gétra tam na tel povrzse, príde e'n lacsén pesz, tomi je távrzse.

Potom dale ide. Csesztó sósnya nikák:

"té, té je popadno tak za rogé biká";

tü i tam je vido escse e'n i drügi obráz, kak sze je szkrio pred nyim v-nüsznoj brigi.

Csüo, kak szo obloke pred nyim zapérali, ino kak szo z-klücsom na vráta skripáli, na stero je mrzla tihota posztála; "gde de pa, velí, zdaj moja nösna sztela?"

Ka vsze je nê prislo nyemi zdaj na pamet, pred nyim sze materé obráz vrtí odnet, gda je od nyí z-britkim szrdcom szlobód jemao, ino nyó med küsom osztavíti mogao.

Potom, gda bi on kèp materé na sztrán djao, je z-miszlov pri onoj vdovici pá pösztáo, stera je pri krízsi jókajócs cagala, i za vmorjeniva sziná sze plakala.

Szpomené sze szvoje oblúbe i zdehne:

"ah' moje vüpanye, zs-nyim sze biti, lehne! moje rozsje — prszka i zászloba gde je? sto zná, jeli de cseh sô z-menom na bitje?"

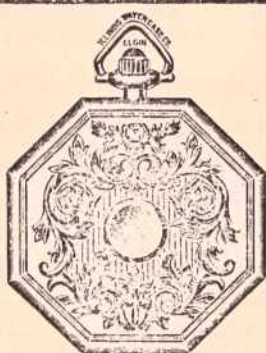
Nede bogme ete vítéz za méne pítáo, ospota me i prék plecsa de me glédao, ali me pa niti k-nyemi nepüsztíjó, "Vkrai, cotics!" etak vszi na mené szkricsíjó."

Jáko razdreszéli Miklosa tá sztáva, li z-csaszoma ide, i britko zdüháva, csesztó sztáne, pogléd szvoj k-zemli prikapesi, kak da bi kaj iszkao v-szvojem britkom placsi.

Ednök razveszélien, pogléd szvoj prizdigne, i kak da bi bészao, náglo idti zacsne; ár je zdaj zráven na on iszti brütiv sou, gde je predtemtoga mater v-placsi naisao.

Zlehka sze vgoniti dá, ka je eti steo, vszáki ti vmorjeni je szvoje rozsje meo, "vu nyé sze oblesém", velí radiuvájócs, jaj! i eto radoszt razbije tuge nös.

Céli brütiv gori i doli obhodi, nenájde ni edne düse zgora, szpodi; gde má zse sztálicse vdovice iszkati? doszta jezér lüdi sztojí v-Budapesti.

SZLOVENCÍ!

Primeni dobíte vszigdár rokou vöre, prsztanke vühanice i vsze drügo zláo i szrebrno poszoudo.

M. FINKELSTEIN
dobro BLÁGO, kakti na
319 1/2 E. 3rd Street
Bethlehem, Pa.

V-KOROUNAJ

ali

V-DOLLÁRAJ

nájhitrej i nájbole rédnó, brezi szaksega doipótégne-nya plácsamo vö penezepóslanye tam prejk.

Za vlozsbe 4 percentov interesa plácsamo.

Sifkárte odávamo na szakse linije.

KISS EMIL

BANKOSZKAHIZSA

133 Second Ave. New York

Jedini zasztopnik Vograzke Trzstvene Banke vu Pesti.

Jedini zasztopnik Vog. Kr Áll. Zseleznice Kárte-Kancelája.

Vogrszka piáne soula

710 East Fourth Street

Miss Lamprecht Mici je zse vu bethlehemi, naj szvoje soláre prejk vzeme ino je zacsne vesiti, steri szo sze do eti mao dáli notri szpízati vu nyéno Piáne i Popejvke soulo.

Nyéno prebiválisesé i soule meszto je pod 710 numerov vu strtom streeti vise Dr. Silverman zobára kancelaje, gde zdaj zse vszáki dén i vszáko vöro na szlüzso sztojí onim, steri nyéno vö naveseno znanoszt vu nüe vzelejo ino do tá sli knyey vu soulo sze vesít popejvat ino piáno igrat.

Zdaj jeszte dobra prilika za vsze tákse lüdi, kak mláde tak sztáre, steri sze seséjo vesiti na piáno igrati pa tüdi popejvati, ár je tou ednouk gvüšno ka vu zavesene roké prídejo tiszti, steri do k Miss. Lamprecht v-soulo hodili.

Zdaj je zse eti med nami v-Bethlehemi i eti osztáne naj sze doszta lüdem notri poszvedocsi tou, kak je pripravno. csi jeszte dober zaveseni skolnik, steri dobro zná na páno no igrati, vesiti pa tüdi popejvati navesiti. Gvüsen je pa vszáki leliko, ka za szvoje plácsane penezze obilno nazái dobí szvoi tao vu vesenyey.

KORINE

Nájlepse korine za gosztüvanye, ali za kakti koli drügi poszeo szamo prinasz lehko dobíte za to nájnízsiso cejno i vu nájkratsisem vrejmeni. Pridte notri, gda de vam na korine potrejbhesina.

T. M. HOGAN

KORINAR

331 South New Street
Bethlehem, Pa.
Telephone 1879-R

JOSEPH CZOPOTH

szlovenszki storos

4th & Polk Street kükeo
BETHLEHEM, PA

Primeni dobíte za nájrednejsó cejno vszeflé Szprotólejsnyé i Letosnyé Plátno i leipe Firhange na oukna.

Tak tüdi vszefelé blágo za Moske, kakti Szrakice tak szpoudnyi Gvant i dobre Strunfe.

Zavüpvavnicke

"Amerikanszki Szlovenčov Glász" Reditelsztvo, szpostenyom naznánye dá cstejoucsim, ka, ki szi té szlovenszke novine sesé zapovedati, naj szi je szamo pri nasi "Zavüpvavnikaj" zapovej i naprej plácsa. Ali ki bi je Zavüpvavnikom nej mogocsi bio plácsati, on naj nám notri posle vu Reditelsztvo.

Opominamo nase szlovenec, naj vszigdár proszijo odpiszek (nyugto) od onoga steromi té szlovenszke novine plácsati i poglednite csi na tiszto odpiszki steroga dobite bode tej novín imé: "Amerikanszki Szlovenčov Glász". Csi bi pa na tom odpiszki toga iména nej bilo, tak te odnász novín tüdi nemrete csakati, ár mótákse vu znánye nevzémemo, stero mi niti naznánye neho bimo. Mi szamo onim poslema novine i nyim nyigovo plácsano sumo vu réd zememo, ki do meli tákse odpiszki pokázati, steri szo od Amerikanszki Szlovenčov Glász novín szhájjajocsi.

Amerikanszki Szlovenčov Glász novín Zavüpvavnikaj iména:

Bethlehem, Pa.

Bölecz András

Pittsburgh, Pa.

Markos István
Simon István
940 Vista St.

Newark, N. J.

Erbert István
15 Wall St.

Steeltón, Pa.

Kamplin József
583 4th Street

Allentown, Pa.

Péter Farkas
514 N. Jordan St.

New Brunswick, N. J.

Louis Koszár
199 Hamilton St.

Palmerton, Pa.

Doncsesz Jozsef

Elizabeth, N. J.

Gombotz Ferencz

Cleveland, Ohio.

Joe. Schnedetz
9807 Kennedy Ave.

Bridgeport, Conn.

Tkálec István
92 Pine Street

Akron, Ohio.

Jos. Kalamár

Chicago, Ill.

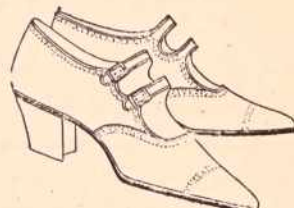
Mike Novák
1913 W. 13th Street

ZA ODAJO

Edna Moving Picture zmejnyaliscse za drügoga trzstva volo za odati. Zvedávajte vu reditelsztvi.

Nouva Cipelna Baota

Prijaznívo naznánye dam bethlehemszkim szlovencom, ka szam pod

729 East 4th Street

modernoga vrejmena vsze zselejnye dosztájajoucsó pripravno CIPELNO BAOTO oudpro, gde ne presztanoma vu szkladárnici drzsim vu velkom prebéranyi

MOSKE, ZSENSZKE I DECINSZKE CIPELE VSZEFELÉ STRUNFE, VELKOM PREBÉRANYI

Proszim vsze szlovenec za podpéranye.

MARKOVITZ EMIL

729 EAST FOURTH STREET

NAZNÁNYE

Bethlehemszkim szlovencom szpostenyom naznánye dam, ka szam

ZOBÁRNO KANCELAJO

oudpro, gde szlovencom vszigdár na szlúszbo sztojím.
Od nájpřednyjsega vóobslúszávanya i nájfínejsega dela sze naprej zagvúsam szlovenszke podpérájoucse.

Dr. LOUIS C. ZIEGLER

307 East Fourth Street Bethlehem, Pa.

OBVARVAJTE DECINSZKI POGLÉD

z-sterov prílikov szle di doszta nevol lehko rejsite dejte. Pojeb ali deklíeska zdobri zglijanimi ocsálami vu právom vrejmeni sze lezsej vesí, lezsej spila, jej i szpí bougse ino je zdravejse dejte.

Mí szamí brúszimo glazsojne

THOMAS P. CULHANE O. D. OPTIKAR

107 West Fourth Street Bethlehem, Pa. (So. Side)

NAJDITE SZE ZVASIMI SZPOZNANCI

VU

NEW MERCHANTS HOTELI BETHLEHEM, PA.

(4th & New Streets, South Side.)

Nájboukse vóobslúszávanya. — Primejra cejna W. E. HOCH, Lásztńk.

ZA PRANYÉ MASINJE

Kúnszkaposzouda, vszefelé zácsinba, okajeno meszou i vsze

KA JE PRI HRÁMI POTREJBNO

sze primeni trno fál dobí kúpiti.

Za prati masinje i poszouda sze ZDAJ za speciálno cejno odájo.

Joseph Zrinszki

409 East 4th Street

Bethlehem, Pa.

J. Louis Bolich

Pogrobnik i Balzsamérar

10 E. 4th Street

Phone 803

733 E. 4th Street

Phone 1161

Primeni dobíte vszigdár nájhítrejse vóobslúszávanya

Gda te vu potrejbcsini szemo prídte kmeni i zadovolni te zmojim vóobslúszávanyom.

Vu potrejbnom vrejmeni eden ton vogelja million dnévov i noucsi odvřné — Nase vogelje je za obrambo prouti mrazi.

Ví esese pomlíte kaksá nevolá je bíla za vogelje lajnško zimou, — jeli de kaj bougse vu etom leti tou ni eden nevej. Zakaj bi szí vřéli nepotrejbno pripetjé? Edno pár tonov NASEGA VOGELJA vu vasoj zemenici vřsz obráni od mrazi i od nevarnosztí vu zímí, ino vam hram priátelszko naprávi. Eden ton od NASEGA VOGELJA je vřsz vřejdno kak pa million fúntov vřsztva.

BETHLEHEM COAL CO.

Third & Monroe Street — Phone 882

Zgodovine Pokvarjenosztí

Jesztejo pizsátelje, steri szamovolno pokvaríjo zgodovino. I ka je tou nej prousztno potrdjávanya na tou zgodovino nam pokázse "American Historical Association" (Amerikanszki zgodovine pizsátelov Drústvo), stero drústvo vu szvojem ednom szkonesanyí vópovej, isztinszko nepokvarjeno domovinsarsztvo, ono stero postenoszt tou zselej, ka solszki kníg pizsátelje i vucsitelje naj pravico glászijo. Tak te zgodovinszke vcsenyá knige, nej zdomovinsarszko-ga násztaja trbej szouditi, nego tou trbej glédati, jeli premioucse i vezdásnye dogotke vórno doliszpísejo za prísesztnoszt. Vu zgodovini sze nej trbej szamo z-odícseni, nego z-neprijétni dogotkov sze tídi trbej szpomenouti ino za prísesztnoszt obvarvati. Za toga volo "American Historical Assiation" nájbóle energicsno oszoudi ono gedrnoszt, stera tou sesé doszégnoti, naj zgodovinepizsátelje na tou pripomre, ka naj té nisterne gvúscse pridátke vkraj nihájo od zgodovine i naj nisterne nikaj nej vřejdne dogotke za velke dícsijo.

Amerikanszki zgodovinepizsátelov drústvo je za potrejbno vidlo tou szkonesanye vópovedati, naj sztém oszoudi ono csinejnye, stero csinejnye zgodovinepizsátelje na tou sesé pripraviti, naj oni edno gvúscno isztinszko zgodovino zatajijo vu szvoji pizsálaj. Nej trbej velko zmóznoszt k-toni previdejnyi naj lehko prevídimo, ka kakso bojívanya je moglo bidti za toga volo, naj sze tou szkonesanye lehko vópovej. Bojívanya prouti onim, kí szo poszojszili vu zanke seseli zvézati szlobodnomislejnye ino pravicsne dogotke.

Vu bojnszkom vrejmeni na oblászt prísévi tábor je trno za naturno drzsao tou, ka naj dísevno dolipotézsensoszt nadale goriobdrzí. Dokécs, ka szo med bojnov za "obládnoszt" lagali ino dálí lagati znovinami tídi po mér zvézanyí szo sze z-cejlov moesjouy prouti novim politicsnim i i vérsztvenim ideálov razglesiúvcem obrnoli. Poprejkni vdér szo zravnali na one delavce i novine, steri i stere szo vúpale szloboscsino glásziti ino térgyati.

Dúsevno dolipotézsensoszt szo zacsnoíi zavézue vláde

esesztnicke pod Wilsonovov adminisztrácijov, stero je Hardinga adminisztrácia dale nadaljávala. Palmer i Daugherty pravice-del-miniszterje szta eden na drógoga gori z-licitejrala vu "erdécsi" groznosztí razszúrjávanyi. Od zavézue vláde szo ti nisterni drzsélszki esesztnicke tídi kurázso dobili ino szo eden za drógim prineszli krimináliszke szindikális ne právda, po steri, sterogakoli malo bole razmetoga delavca vu vouzo vřszsejo.

Ali kak sze je hisztéria potfísávala tak szo po toj pouti tídi nej vřsz trno dalecs mogonesi bílí príditi. Zató szo szí tou naprej vřéli ino za nyígovcio vóodébrali, ka naj szo mogonesi detecse mozgé z-csemérom notri vcepiti. Pod preglédanye szo vřéli solszke vcsenyá knige, jeli szo té zadoszta domovinszko-ga csútejnya? Vu steri zgodovinszki vcsenyá knigaj szo nej najslí glatkoga glásza dícsenye na ultradomovinsztvo, tiszte szo vóprepovedali z-soule. I esese vřszkrát, oni kníg szprávitela szo tídi pod pregányanoszt vřéli. Szlobodnijezikov i malo radikálne professzore cejle serege szo vószploudili z-egyvetemov.

Vu tom szkonesanyí, steri je zdaj American Historical Society prineszo, sze nam tou kázse, ka je navdúsevnoszt preobládala tou szleperíjo stera je doeti mao vu valányi bíla. Tak te zdaj niscse nemre praviti tou, ka bi mí potrdjávali, ka szo amerikanszke zgodovinszke knige szpokvárili, dotícsno, ka je zgodovina pokvarjeno szpízana, nego na tou nam pokázse nájbóle prisztojno drústvo szamou, stero je na tou pozváno naj zgodovino isztinszko szpíse.

Vu kapitaliskom tiváristvi pravica ne prídte vu racsun. Zgodovinszke pravice szo pa rávno nevarne na tou tiváristveno szisztémo. Zgodovina bi pokázala, ka sze tiváristva szisztéme szpremenývájajo i ka je cslovecsansztva zgodovina tídi nej drógoga, kak pa zloesno-ga bojívanya neszkoncsano vkúpprikapcsenoszt. Toga faktuma zatájenoszt je kapitalistov dúznoszt i za toga volo dájo szpremeniti zgodovino.

Zgodovinepizsátelov protestjanye goripokázse na kapitaliskoga szisztéma grdosztíjo i ruzsníjo.

Za bigámije volo obszójeni 18 lejt sztar 'moski'

Na clevelandszkoj megýv-szkoj szodníji je Frank C. Phillips birouv vu zbongsanye institut (javító intézet) poszlao 18 lejt sztaroga Lionel Richardson-a, kí je z-tém bio obtoszeni, ka je dvej zseni meo. Te mládi cslovek sze je za krívca szpoznao ino je notri vadlíva-o, ka je vu 17 lejt sztarosztí za zseno vřéo Mamie Butler (2347 E. 21st St.) deklino ino esi sze gli nej razpítáo zsnývov, ozseno sze je znouva z-Florence Holmes-om, stera je pod 2191 E. 76th St. prebívála.

Dokázanye 2.75 percentnoga sóra odávanye

Esese vřsz sze ji je táksi najslí, steri szo argumentum zacsnoíi pouleg toga, naj sze 2.75 percentni sör szlobodno odáva. Vřzáki dén prídte vřsz i vřsz táksi szvedokov, steri tou szvedocsíjo, ka je Volstead právdo potrejbno premeniti i tou sze je tídi zdaj zgoudilo, gda szo American Federation of Labor zavúpavnicke tou zacsnoíi szvedocsíti pred prisztojni oblásztaj naj sze tou doszégne.

Tej poszlánci szo nájbóle szvoje szvedocsansztvo tam vkúp centralizejrali ino szo tou potrdjávali, ka je zdajsnýo prohibicionszko právdo nej mo goucse notri zdrzsati i zatoga volo proszijo dopúscsejnye na 2.75 percentni sör delanye ino odávanye, ár je od prohibicionszke právde gorisztanvejnya mao tou esese nej bílou vópo-vejdano, ka stera pítvina je pijána pítvina. Ali esi sze té sör dopúszti réditi ino trzsiti, te dónok jeszte eden fundament na steroga sze vszáki cslovek lehko posztávi.

Broudszki delavci vu Dáníji strájkajo

Glász je priso z-dáníje, ka szo broudszki delavci vu strájk sztoupili, ár nyim delodávájov esi nescsejo telko plácese dati. Kak szo delavci proszili. Csi sze té strájk neszkoncsa na hitroma, tak de nikaj trno vunyésega vu Dáníji.

SZLOVENEK neszmi brezi szlovenszki novin bidti. Plácsajte naprej na nase novine!

Csi lúbíte zsmajno jejsztvino tou szamo vu

"Petőfi Restaurant"-i

429 E. 4th Street, dobíte

Zouszedni sztolí za zszenszke

Cejna je nájrednejse.

Rédno vóobslúszávanya

Kosta sze dobí poprejk plácsano na cejli mejszce za nájrednejse cejno

TÓTH MARGIT LASZTKINYA

Michael Palásthy

827 E. 4th Street BETHLEHEM, PA.

Oprávlam vszeféle lekte risko delo z-garantéranyom. Primeni sze dobíjo nájbougsi globi v-poszvejte i szaksa lekterszka náprava, stero sze pri hrámi i biznici núca.

PODPÉRAJTE tiszte store steri glásíjejo v-nasi novinaj

Jedini trzsci Aunt Polly i divatni Stout Obútelí za Zszenszke. — Nega tak velke ali tak mále nouge, ka bi mí nej mogoucsi bílí Obúteo dati.

Velikoszt : 2½ do 12 numere sűrki i vóuszki.

M. E. Kreidler i Szinovje

NAJPOSTENEJSA

OBÚTELI BAOTA

17 East Third Street BETHLEHEM, PA.

SPECIÁLNO

Vszigdár ospícseni klabájszje (Ever Sharp Pencils) i nájbougsa za pízanye péra sze zdaj dobíjo trno fá.

Cejna je píscsena

1/3

Vszáki, kí je potrejbne na dobre péra i klabájsze, naj szí zdaj kúpi.

Lehigh Stationary Company, Inc

14 West Fourth Street Bethlehem, Pa. (So. Side)

vász po prousznom proszim na tou, osztanite pri toj príliki ouzdalecs od vármegyóvszke hizse, i zájenno vórite, ka fíispán nászladno zdigne vó vase prestímanye... i dnez-vútro mo meo szreszo vász, kak...

— Ne nadaljávjate milosztiven goszpoud ! Právi zdrzno árendás, — esese bi szamo tou bílou odzaja, ka bi sze vu szvojo sztaroszt lovio ino bi sze tá prítiszkáva-o, gde vúnatno szago na ovesára naj na pétészét gláfrov obcsútijo.

— Tou telko pomejni, ka...

— Tam mo na vármegyóvszkoj hizsi ino vu dácsnom pítanyi, z-dovoljenyom, jasz bodem eden zvoncsár.

— Tou je konecsna rejes ?

— Zmejra cejna !

— Vej pa, na Bogá vász proszim, — sze moli kamarás, — zglednite sze okouli, dnez vútro de vszáki zsidov plemeniti goszpoud.

— V-tom szí szterejo vó sinyeke.

— Osztánete ví...

— ... Za plemenitoga goszpouda.

Kamarás je nalehkoski zdigno kolapos, odíso je na ougradno cszto ino esemeraszto sze je vřgo na kocsúja szedeliscse.

— Tiraj vu váras. — Zapovej kocsisi, kí je z-toga glásza csúto, ka bi sztári goszpoud rad leto prouti doumi.

Nastampane litere, med publikum raztorjeni ino esese lehko zatajécsi redoujve szo eto, zató onítajte sztarejse, ka szo sze politicsni ideáli nej po fál cejni zbojíváli na oblásztnoszt. Vřejmena utroba je rosziła bremen, steroga na rame vřzévi je bio národ. — krsztsansztva za ideále sze je bojívao vojnikov

prijátelsztva lúbézni szhájanye. Tou zató szpomínam, ka naj vasega prestímanya trno plemeniti temen, naszledívájoucse trno velko znamenitoszt notri szpoznam; ali opomenouti vász sesém precajtí, ka bodejo, steri ono opout, po sterioj bi ví vëndar naprej szli, na mertük vzemejo i vász do obcsútio krívli.

— Ob jezerim sze tou zgodí, milosztiven goszpoud, mojecha cejlaga szítka obtékáj tou poszvedoci, ka szam po nezlámogaz pouti hodo, gyetá sze na pout vzemem, je niscse nej hodo, ino naszledívanye je meni dalou pripoznanye, — krajína po moji szlejdaj hodi.

— Na vérsztvenom presztiori vam isztino dam, Gerstner prijátel, nego od edno pár dnévov mao szte sze ví vu politiko vmejsali ino vam trno zamejrim, ka szte me z-vúpazosztjov nej obcsesztlí, ár bi vam nazmáno edno pa drógoga, stero bi vam vugodno bílou.

— Vu cejlom mojem szítki szam sze vřsio, milosztiven goszpoud, proszim naj me navésíjo na koj.

— Prijátel !... navóke seséte árendás osztánoti ?

— Dokécs sze ne navolim, ali me pa árende cejne ne sztirajo notri vu váras.

— Nescsete ví zarazmiti, tak mo bole razmeto gucsao. Na sűrkom velkom szvejtí naprejidejnye vídimo, zakaj bi ví bílí vójemánye ? Z-szvojm velkim imányom ví seséte osztáti drústvenoga zsvilejnya vu szrejdnyem vřszti ?

— Milosztiven goszpoud me scsegétati scséjo, ka naj gízdoszt vó szploudijo z-méne ?

— Prijátel !... nej bi vúpao praviti, ka ví neme jusa gucsati vu politiko; ali sztoupte z-menov

ZNANOSZTI GLÁSZI

Prva szapoutna zseleznica

Prva szapoutna zseleznica je revolucio pomejnla nej szamo na voznyou, nego cslovecsansztva vu cejloj zgovini tüdi. Po vnozsino probany je eden englski bajcarszki delavec: Stephenson szto ro prvi isztinszki lokomotiv, po iméni Roquet.

Englski inzsenjerje szo potrdjavali, ka Roquet sze nigdar ne gene z-meszta, ár do sze potácske szamo na meszti obra esali. Englski doktorje szo páli tou potrdjavali, ka esi bi sze te "vragece koula" geno le, tou bi na pogübeo prineszlo cslovece zdrávje, ár bi tiszta "velka" náglaszt lüdsztvi skoudila, guta bi ji vdárla, szrdzen kres bi ji zgrabó. Tak náglaszt je vöneszla na vöro 12 kilometrov. Némski "doktorje" szo pa tou pravli, ka bi nej szamo na cugi szedécsi, nego cuga glédajoucsi tüdi vesznoli od "neszmerne" náglaszt i rávno za toga volo szo tou preporácsali, ka naj kre sin napravíjo grájke, ka sze glédajoucsim naj "ne zavrtí".

Szunca krpe

Szunce je velka zserjávoga gáza vnozsina, stero je blüzi eden millionkrát vékse, kak cejla zemla, ali nej je tak glüno, kak sze z-szlobodnimi ocsámi vídi. Szunca neszmerna vnozsina je puna z-kmiesnimi krpami, stero nej zsaréci gáz, nego po milliárd lejtaj vözaszpáni gáz vszebüjejo ino steri formo i velkoszt prevedno premínávajo.

Szunca krpe vu vszákóm edénájsztom leti doszégnejo maximum, (Nájvéksi do eti kebzüvani szunca krpe primejr je 96,000 kilometrov bio,) potem páli sze vszígdar pomén-sáva.

Szuncsni krp povéksáva nye má gvüsen nászlad na zemelszko vrejmen, stero sze tüdi vídi poszvedocsiti, ka táksega lípa, gda sze prouti szuncsne krpe maximumi priblizsávamo, te sze na zemli i na zvezjdaj tüdi ocsivide nerédnoszti prikázsejo. Velki vihérje posztá-nejo, zemlé znotrejsnyoszt sze od návade burka, povnozsáva jo sze vulkánzski bregouv vövdéri ino sze povnozsáva jo zemlétrouszov groznoszti.

Nájvre velke mére nerédnoszti sze lahko kebzüjejo ob príliki vszákoga trétjega szuncsne krpe maximuma, kakti vu

vszákóm trítreszetom leti. Pridouese leto, vu 1925-om páli szuncsne krpe maximum bode ino esi sze vszebole priblizávajo prouti nyemi, tém bole vihérni prikázni posztá-nejo na zemli, z-steroga szmo zse lajnszko leto doubili na koustanye, gda je Etne vdér dvakrát zniésávao prouti mourji, mentüvanya nemogocsévse je pod szébe podkopao cslovecsanszke kulture sztotine lejtne násztave.

Spájszne satringe

Vu Ameriki sze nej dávno zgoudilo, ka je eden pesz, stero ga goszpá je velko erbíjo zavüpa vu testamáli za nyega, je vu edno szmecseno tozso priso. Táke zsvinszke tozse — kakstées sze spájszno glászi — szo vu indasnyí cajtaj nej rávno med rejtkoszti szlísile. Szrejdynega vrszta zgodovine písztelje sze szpomenéjo od zsvíne, prouti sterim szo ouszvetno tozso zdignoli, rávno tak z-ouszvetnov formov szo bránili pred bíroví-jov i koncsno szo rédno oszoudili tüdi.

1474-ga leta szo vu Baseli zszegáli ednoga kokouta, ár je prej edno jajce zneszo, edno kokous szo pa na szmrt oszoudili, ár je "z-onov vragecov krivicov bíla obtozsena, ka je popejvala kak kokout." Lüdjé szo vu onom vípányi bíli, ka zsvíne z-obszodjenyom vrágá pokastigajo, steri szí z-radostjouv odeberé táksó zsvíso. 1553-ga leta je vu Frankfurti hohér obeszo dvej szvínjej, stero szo edno dejte tászünole i bujle. Bujte szvínjé szo vu Majno (tekouese vodé imé) vrgli. Vu Oppenheimi szo dvej szvínjej zsvívi pokopali za priszpodobnoga zroka volo. Vu Sardiníji szo zsvíno z-kastiganya ospotali, vecs pa vu vouzo vrgli. Vu XVII-om sztotine lejtí szo zvönréda sziguren szoud prineszli vu Ruszoszkom országi prouti ednomi kozjemi baki, steroga szo konecsno vu Szibérijo pregnali. Vu 1618-om leti je inkvizicie ognjeno szmrt oszoudila ednoga papagája, ár je prej bogá preklínajouese recsí krícsao. Doszta tozsbé je bílou drzsáno prouti skodlívoj zsvíní tüdi, kak prouti podganom, misan, szüzsevkam itd.

VELKO

dobroto vesínite, drági szlo-venci, esi sze v-storaj szpome-néte, ka szte vu nasi novínaj esteli glasüvanye.

DROVNI GLÁSZI

(Dale od 1-ga sztrána)

Ferenc Jóska je vu szvojem dugom kralüvanyi nej bio telkokrát "zbantüvani", kak Horthy Miklos governor vu tej pár lejtaj. Szkoron vszáki keden jeszte edna tozsa, vesászi vecs, ka szo z-nedosztojnimi recsámi zbantüváli governorá szvéto persouno, stero po vovgrszkom tákse imé má, ka "felségárulás". Csi na vovgrszkom stójt tou právi, ka je Horthy nej vrejden za governorá i tou káksi spiclin gori zglászi, tisztoza vesászi na trístiri lejtá zapréjo, ka ga nanes goszpodin Boug ne resij vöprvlé, esi ne bukne tou vladár-sztvo. Szvejta nájmnozsnjega, nájbogatejsjega i nájkéke-ga országa prvi cslovek, kak Zdrüzseni Drzsél prezident vu more vsze gori vzéti, ka od

Pittsburgh, Pa. i Krajína

Zavüpavnik: Markos István

940 Vista Street,

N. S. Pittsburgh, Pa.

Telephone Cedar 8131-R

NOVY'S
CAFÉ & RESTAURANT
Cor. Madison and Peralto Sts.
Pittsburgh, Pa.

Postüvani Szlovenci! Sztavite sze pri John-i na kükli, ár tam dobíte nájbougso jejsztvino pítvino. Vszáki szlovenec bode z-nájlepsim postenyom vöobszlüzseni

John J. Chapman, lásznik.

Vi dobíte primeni küpiti vszákse féle nájbokse Cigáre i Cigaretline, steri szo sztoza nájboksega dohána napravleni. Jasz trzsím to nájprednyeje blágo, naprebéranye vu vszáksim iméni.

Tüdi vu toj nájlepsoj posztávi decinszko spílo dobíte primeni küpiti.

FRANK EMBERSITS
923 Chestnut Street
N. S. Pittsburgh, Pa.

NORTH SIDE HARDWARE CO.

Prínász sze dobi száksa zselezna potrejbcsina, kakti: Sparhetje, Lampaske i száka potrejbcsina za Automobile.

855—857 East Ohio Street, N. S. Pittsburgh, Pa.
Bell Phone 2508 Cedar.

Speciálnoszti po Vüzmi

\$1.25 Mocni dományi förtoji 98c
\$1.25 i \$1.50 Deklinszki 8—14 i 2—6 oblejsi 98c
\$1.50 Pojbinszki za pranyé gvanti 98c
\$12.00 i \$13.50 Zsenszki Kaputje \$9.35
Dupliske Security (erdéce) ali Merchants (szíve Stempline dobíte, esi eto glásenyé notri prineszété.

BRONK'S

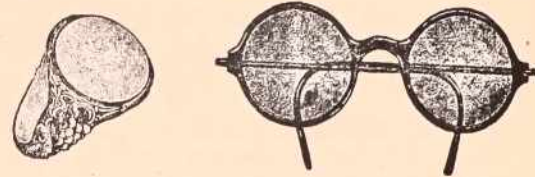
833 E. Ohio Street N. S. Pittsburgh, Pa.
Dobro blágo i niszika cejna

GDA DE VAM POTREJBCSINA NA POHISTVO, KÁRPETE ali KÁHLE

prídte kmeni i vidli te, ka te zadovolni, kak zblágom tak z-cejnov

HARRY KRUPP

843 E. Ohio Street N. S. Pittsburgh, Pa.
Phone, Cedar: 4135-M

Primeni dobíte ráj bokse blágo za rédno cejno. Prídte vu
S. MALLIN, Vöarszko baoto.
729 E. Ohio Street, N. S. BITTSBURGH, PA.

Szprotolejsnye Odpéranye!

Vszefelé Moske i Pojbinszke Szprotolejsnye
Gvante mámo vu nájnovejsi moudaj i formaj

Moske Gvante	Szpodjen Gvant
Moske Zgornyekapute	Sapke
Szrakice	Zsidene Strunfe
Kolapose	Pojbinszke Gvante
Holsztike	Pojbov dezdsz Plásece

Mí szmo vam vszígdar krédi pokazati nase blágo
Jeli mo meli szrecso vász videti?

Joseph Patz

MOSKOV I POJBOV BAOTA

829 East Ohio Street N. S. Pittsburgh, Pa.

Dupliske Erdéce ali Szíve Stempline
dobíte z-etím glasenym

F. N. HOFFSTOT, Szednik GEORGE G. SCHMIDT, Peneznik
T. W. FRIEND, Podszednik H. J. C. BREKER, Podpeneznik
Penezna Vrejdnoszt \$200,000.00 Cejlo Imánye \$350,000.00

NATIONAL BANK OF AMERICA

709-711 East Ohio Street Pittsburgh, Pa.

Safe Deposit Box-e sze dobíjo z-Árende
4% Interesa plácsa na sparavnoj sumi

PEOPLE MEAT MARKET

JOSEPH FELKÁR, Lásznik.

Szlovenci, ki szí scsé dobro frisko meszou küpiti, on sze naj obrné vu mojo mesznico, gde sze dobi száksa féle frisko meszou za rédno cejno.

849-851 E. Ohio St., N. S. Pittsburgh, Pa.

Telefon Cedar 9529

Vszígdar dobro i rédno bodete vöobszlüzseni, esi prídete vu moj Hotel, ár primeni dobíte tou nájboukso blágo za nájdrednejo cejno.

Horvatski i Szlovenszki Hotel

Matt. J. Bestic, lásznik

834 E. OHIO STREET N. S. PITTSBURGH, PA.

Naznánye dam vszém szlovencom, komi de potrejbno na Pogrobnika, on sze naj obrné kmeni, gde dobi nájbóle posteneje vöobszlüzsényi

JOSEPH A. PAPPERT, Pogrobnik.

711 Lockhart Street, N. S. PITTSBURGH, PA.

vu eden réd, ka naj szvojega imánya prijénoszt prestímánya vrejdnó zvrši. Jasz szam sze poszkrbo, ka naj mojega szinü tést ne pozsalíje, ka je z-mojov familíjov vu vezálisce sztoupó.

— Z-radosztjouv nazvesztim milosztivnomi goszpoudi, ka szam na mojega zeta dén za dnévom bole gízdávi.

— Na príliko zakaj?

— Ka dober vért gráta zsnýega, — delo postüje.

— Za tou ví nyemi dajte szvedocsansztvo; ali jasz szam sze naszito z-goszpodíesom do guta.

— Milosztiven goszpoud znábídti na nyegovo politicsno delavnoszt cílajo.

— Tak je!... Aladár dnez-vütro vöszkrícsano nore bode, — ino jasz sze nemrem boríti prouti vu primejrnoj formi.

— Vu tom poglédi mi naj odpüsztíjo milosztiven goszpoud, — ka jasz ne szpoznam za dobro nyegovo politiko, — záto vász proszim, ka od denésnyega dnéva mao ga ví tüdi ne podpérajte.

— Csi tou podpéranye penezno razmejnýe má, vkanili szo sze milosztivnoszti. Moj zet szí je vzéo mojo hesér, gvüso z-lübéznoszti, stero z-tém poszvedocsim, ka je med nama dvema penezna konferecija nej bíla. Z-tém sze jasz hválim milosztivnomi goszpoudi; ár esi gli szam zrok meo vörvati, ka je mládoga Hegyfalussy-a szrdéa vlecsécsnoszt zdrüzsila z-mojov heserjouv, — vesászi-vesászi szam sze vcagao, ka pa esi szam moj bongiláris dao k-mouzsí.

— Delím sze vu vasoj radoszti, — právi kamarás, — véndar nej szploj sztanovitno, ali vu mojem szinouv szam jasz tüdi csakao moji szenyov szpu-

nyenoszt; vörvao szam, ka koncsimár zselej tou bidti, kaj je ocsa, ali vecs. Na tou bi lahko példa bio nyegov sztári ocsa, kí je vu stíridesztét lejt sztaroszti právi znotrejsnyí szkrivni tanácsnik bio.

— K-tomi nerazmim, milosztiven goszpoud, — jasz ga nemrem vöiménüvati.

— Gucsímo szí mirovno, Gerstner prijátel, szrecso v-rokaj mámo, ne písztimo jo tá.

— Proszim, milosztiven goszpoud.

— Moj szin je za krátek cajt lahko kamarás,

— pri nájpvejsim odeberanyi ga lahko za vicispána denemo, od tisztec ga pa esese za kraecisi cajt vu namesztniski tanács imenüjejo vö. Zagvüsanýe vu zsebkí mam.

— Proszim na tou gledoucs naj z-mojim zetom gucsíjo.

— Vász proszim, ka esese dnez nyemi povejte.

— Kak milosztivno goszpouda glász, gvüso nyemi povém.

— Tou je trno szüho postenyé, lübléni prijátel, gda právim, ka od vász viszí vsze.

— Ár da nevém, ka vu kaksoj formi viszí od méne, — naj bodejo prijaznívi mi razlozsi.

— Dácsno pítanye scsé velki kmetov zsile szejkanye bidti, ino nevörjem, ka bi tou ognolo vaso pazko, ka bi szí dálí lüknyo napraviti na szvojoj zsebkí. Ví szte na nadígávanye mojega szinü vu szvoje roké doubili tou pozványe i vu velki lamp vármegýövi leliko brezi fillejra vöszkriesíte veske bremená noszécsnoszti vidmo; ka pa esi te esese áldüivali.

— Niti eden filler nej! Právi Gerstner pokorno.

— Zahválim, prijátel! — Eresé szászno kamarás. — Zdaj zse znam, ka szte ví prerazmili, tak